

УДК 613.86:612.84:612.821.3:[378.4:616.31]

ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗМІН З БОКУ ПОКАЗНИКІВ ЗОРОВОЇ СЕНСОРНОЇ СИСТЕМИ ТА РОЗУМОВОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ СТУДЕНТІВ- СТОМАТОЛОГІВ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Панчук О.Ю.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова

У статті наведено дані гігієнічної оцінки особливостей змін з боку показників зорової сенсорної системи та розумової працездатності студентів-стоматологів в умовах використання заходів щодо оптимізації професійного навчання, психогігієнічної корекції перебігу професійної адаптації і запобігання виникненню несприятливих змін у психофізіологічному стані їх організму. Одержані результати переконливо засвідчують той факт, що запропонований комплекс заходів є важливою складовою сучасних здоров'язберігаючих технологій. В умовах застосування запропонованого комплексу, основними етапами практичної реалізації якого є етапи раціональної організації добової діяльності, професійно-прикладної фізичної підготовки, психофізіологічної реабілітації, а також психогігієнічної корекції, реєструються позитивно-значущі зміни з боку критеріальних показників зорової сенсорної системи, передусім, показників, які відображують особливості характеристик критичної частоти злиття світлових миготінь. Використання комплексу заходів щодо оптимізації професійного навчання, психогігієнічної корекції перебігу професійної адаптації і запобігання виникненню змін у психофізіологічному стані організму студентів забезпечувало появу позитивних зрушень з боку показників розумової працездатності, передусім, характеристик ефективності праці, яка виконується. Ураховуючи вищенаведене, як перспективи проведення подальших досліджень потрібно відзначити розроблення комплексних критеріїв оцінки ступеня ефективності програм корекційного, реабілітаційного або оздоровчого змісту, що розроблятимуться і впроваджуватимуться, та спрямовані на здійснення психогігієнічної корекції і психофізіологічної реабілітації.

Ключові слова: студенти, стоматологічний факультет, зорова сенсорна система, розумова працездатність, заходи щодо оптимізації професійного навчання, гігієнічна оцінка.

Постановка проблеми. Розглядаючи особливості процесів формування високої функціональної готовності до виконання певних видів трудової діяльності і, отже, формування високої професійної придатності, необхідної для успішного виконання конкретної професійної діяльності, узагальнюючи закономірності становлення, формування та подальшого розвитку

адаптаційних можливостей організму як першооснови створення превентивного освітнього середовища та розв'язання численних проблемних питань навчально- і профорієнтаційно-значущого змісту, слід звернути увагу на необхідність урахування цілого комплексу певних психофізіологічних, психодіагностичних, особистісних і суто медичних показників, які підлягають ви-

мірюванню, оцінці та тлумаченню. У зв'язку з цим, надзвичайно важливим слід вважати застосування різноманітних підходів до їх визначення, обов'язковими компонентами яких є: методики оцінки ступеня розвитку професійно- і соціально-значущих психофізіологічних функцій, професійно- і соціально-значущих особливостей особистості, застосування особистісних опитувальників і психометричних шкал, тестових методик, спрямованих на встановлення рівня адаптаційних ресурсів організму тощо [5, с. 367; 6, с. 12; 7, с. 15; 8, с. 75; 9, с. 509; 10, с. 124; 14, с. 64; 15, с. 438; 16, с. 140; 17, с. 5].

Причому особливого значення питання подібного змісту набувають у разі визначення особливостей та наслідків впливу на провідні характеристики функціонального стану і особливостей особистості дівчат і юнаків різноманітних програм корекційного, реабілітаційного або оздоровчого змісту [1, с. 65; 2, 145; 3, с. 11; 4, с. 23; 11, с. 224; 12, с. 219, 13, с. 47].

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

В ході досліджень, проведених впродовж останнього часу, визначено, що тривалість періоду, необхідного для формування високої професійної придатності, відзначається наявністю як чіткої залежності від природжених властивостей організму людини, так і, у багатьох випадках, визначається ступенем її мотивації, рівнем функціональної готовності, особливостями розумової і фізичної працездатності та рівнем підготовленості, тобто наявністю певних професійно-важливих знань, умінь, навичок, що отримані. Для цілої низьки спеціальностей іноді достатнім слід вважати природні особливості і завдатки, проте, переважна більшість сучасних спеціальностей потребує здійснення цілеспрямованого розвитку природних завдатків та індивідуальних психофізіологічних властивостей організму і особливостей особистості, що потрібні для адекватного засвоєння різних професій, причому відповідно до особливостей впливу заходів, які запроваджуються, і тому далеко не кожна людина може у прийнятні терміни успішно оволодіти професійними навичками, навіть за умов забезпечення високого рівня її професійної підготовки і мотивації [4, с. 23; 5, с. 368; 6, с. 12; 11, с. 223; 12, с. 219, 13, с. 47].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Саме тому нині особливої значущості набувають наукові дослідження, спрямовані на визначення особливостей змін з боку показників провідних функціональних систем організму сучасної студентської молоді, і, передусім, характеристик вищої нервової діяльності, зорової сенсорної системи, соматосенсорного аналізатора та розумової і фізичної працездатності в умовах застосування заходів корекційного, реабілітаційного або оздоровчого змісту.

Мета статті. Метою дослідження було здійснення гігієнічної оцінки особливостей змін з боку показників зорової сенсорної системи та розумової працездатності студентів-стоматологів в умовах використання заходів щодо оптимізації професійного навчання, психогігієнічної корекції перебігу професійної адаптації і запобігання виникненню несприятливих змін у психофізіологічному стані їх організму.

Викладення основного матеріалу. Дослідження, що передбачали визначення особливостей функціонального стану зорової сенсорної системи та розумової працездатності студентів-стоматологів у природних умовах навчання та в умовах використання заходів щодо оптимізації професійного навчання, психогігієнічної корекції перебігу професійної адаптації і запобігання виникненню несприятливих змін у психофізіологічному стані їх організму, здійснювались на базі Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, серед студентів стоматологічного факультету, розподілених на групу контролю (30 дівчат і 30 юнаків) і групу втручання (30 дівчат і 30 юнаків). Для студентів, залучених до складу групи контролю, властивою була традиційна система здобуття основних стоматологічних спеціальностей, відмітною рисою організації повсякденної навчальної і позанавчальної діяльності студентів групи втручання було застосування розробленого та запропонованого комплексу заходів.

Визначення функціональних можливостей зорової сенсорної системи передбачало оцінку величин критичної частоти злиття світлових миготінь на підставі застосування методики «Світлотест». Реєстрували частоту пред'явлення переривчастого світлового стимулу, при якій досліджувані особи починали сприймати його як безперервний потік. Дослідження здійснювали тричі для кожного ока окремо та вираховували на підставі отриманих даних узагальнений середній результат у Гц.

З метою проведення комплексної оцінки показників стійкості і переключення уваги, а також визначення особливостей провідних характеристик розумової працездатності студентів використовували методику Шульте, яка передбачала відшукування досліджуваними особами чисел від 1 до 25, розташованих у довільному порядку на 5 спеціальних таблицях поспіль. Виходячи із часу виконання кожного завдання, визначали ступінь ефективності праці, яка виконується, згідно із формулою 1:

$$EP = \frac{t_1 + t_2 + t_3 + t_4 + t_5}{5}; \quad (1)$$

де EP – ступінь ефективності праці, с; t_1, t_2, t_3, t_4 та t_5 – час виконання тестового завдання окремо з кожною з 5 таблиць, що пропонувались, с.

Статистичне опрацювання та аналіз одержаних даних здійснювався на підставі використання пакету прикладних програм багатовимірного статистичного аналізу «Statistica 6.1 for Windows» (ліцензійний № AXH910A374605FA) із використанням процедур описової статистики та параметричних методів оцінки достовірності виявлених відмінностей.

Основними етапами запропонованого комплексу заходів щодо оптимізації професійного навчання, психогігієнічної корекції перебігу професійної адаптації і запобігання виникненню несприятливих змін у психофізіологічному стані організму дівчат і юнаків слід було вважати наступні етапи: 1 етап: етап раціональної організації добової діяльності (здійснення корекції основних режимних елементів добової діяльності студентів), 2 етап: етап професійно-прикладної

фізичної підготовки (запровадження вправ професійно-прикладної фізичної підготовки з метою забезпечення пріоритетного розвитку професійно-значущих характеристик функціональних та фізичних можливостей організму дівчат і юнаків), 3 етап: етап психофізіологічної реабілітації (оптимізація психофізіологічного стану та пріоритетний розвиток професійно-значущих психофізіологічних функцій), 4 етап: етап психогігієнічної корекції (забезпечення активного формування професійного-значущих особливостей особистості).

Структура запропонованого комплексу заходів щодо оптимізації професійного навчання, психогігієнічної корекції перебігу професійної адаптації і запобігання виникненню несприятливих змін у психофізіологічному стані організму дівчат і юнаків на етапі навчання у закладі вищої освіти передбачала систематичне використання зазначених вправ в ході організації та проведення навчальних практичних занять, занять з фізичної культури у закладі вищої медичної освіти, а також застосування не менш, ніж 3-4 вправ з кожної із запропонованих груп в ході проведення спеціальних тренувальних занять у вільний час, що планувались, регулювались і виконувались студентами самостійно та проводились щоденно впродовж 30-45 хвилин, виконання домашніх завдань із включенням до їх структури розроблених вправ з наступною перевіркою ефективності їх виконання, систематичне використання зазначених вправ у ході проведення ранкової гігієнічної і вечірньої релаксаційної гімнастики, спортивних рухливих ігор та розваг.

Під час проведення гігієнічної оцінки провідних показників функціонального стану зорової сенсорної системи на підставі визначення характеристик критичної частоти злиття світло-

вих миготінь, що дозволяють отримати інформацію про закономірності зорового сприйняття найбільш типових для діяльності майбутнього лікаря-стоматолога візуальних подразнень, слід було відзначити, що серед дівчат, які відносились до групи контролю, їх узагальнені значення зменшувались з $36,28 \pm 0,41$ до $36,05 \pm 0,43$ Гц ($p(t)_{п-к} > 0,05$), серед юнаків, які відносились до групи контролю, – з $39,39 \pm 0,64$ до $39,12 \pm 0,73$ Гц ($p(t)_{п-к} > 0,05$), разом з тим, серед дівчат, які належали до групи втручання, – суттєво зростали з $36,98 \pm 0,39$ до $41,60 \pm 0,50$ Гц ($p(t)_{п-к} < 0,01$), серед юнаків, які належали до групи втручання, – також суттєво зростали з $39,21 \pm 0,63$ до $41,70 \pm 0,52$ мс ($p(t)_{п-к} < 0,01$). На початку періоду досліджень яких-небудь статистично достовірних відмінностей між особами, які відносились до груп порівняння, не реєструвалось ($p(t)_{гк-гв} > 0,05$), в той же час, наприкінці його як серед дівчат ($p(t)_{гк-гв} < 0,01$), так і серед юнаків ($p(t)_{гк-гв} < 0,01$) спостерігались статистично-значущі розбіжності (рис. 1).

Майже аналогічні зміни були властиві для показників, які відзначали величини критичної частоти злиття світлових миготінь окремо для лівого і правого ока. Так, у разі визначення даних відносно особливостей зорової сенсорної системи для правого ока необхідно було підкреслити, що їх значення і у дівчат групи контролю, і у юнаків групи контролю в незначній мірі зменшувався – з $36,28 \pm 0,50$ до $35,77 \pm 0,45$ Гц ($p(t)_{п-к} > 0,05$) в першому випадку та з $39,38 \pm 0,60$ до $38,86 \pm 0,75$ Гц ($p(t)_{п-к} > 0,05$) в другому, в той же час, у представників групи втручання реєструвались зміни, що відзначались збільшенням їх величин з $36,86 \pm 0,48$ до $37,95 \pm 0,46$ Гц ($p(t)_{п-к} > 0,05$) в першому випадку та з $39,22 \pm 0,64$ до $41,60 \pm 0,50$ Гц ($p(t)_{п-к} < 0,01$), набуваючи статистично-значущо-

Таблиця 1

Показники розвитку характеристик функціонального стану зорової сенсорної системи студентів стоматологічного факультету, що відносились до груп порівняння ($M \pm m$; n; p)

Показники функціонального стану зорової сенсорної системи	Час досліджень	Групи порівняння				$p(t)_{гк-гв}$
		Група контролю		Група втручання		
		n	$M \pm m$	n	$M \pm m$	
Д і в ч а т а						
Критична частота злиття світлових миготінь, Гц (праве око)	початок	30	$36,28 \pm 0,50$	30	$36,86 \pm 0,48$	$> 0,05$
	кінець	30	$35,77 \pm 0,45$	30	$37,95 \pm 0,46$	$< 0,01$
	$p(t)_{п-к}$	$> 0,05$		$> 0,05$		
Критична частота злиття світлових миготінь, Гц (ліве око)	початок	30	$36,28 \pm 0,38$	30	$37,09 \pm 0,43$	$> 0,05$
	кінець	30	$36,33 \pm 0,48$	30	$38,43 \pm 0,43$	$< 0,01$
	$p(t)_{п-к}$	$> 0,05$		$< 0,05$		
Критична частота злиття світлових миготінь, Гц (загалом)	початок	30	$36,28 \pm 0,41$	30	$36,98 \pm 0,39$	$> 0,05$
	кінець	30	$36,05 \pm 0,43$	30	$38,19 \pm 0,43$	$< 0,01$
	$p(t)_{п-к}$	$> 0,05$		$< 0,05$		
Ю н а к и						
Критична частота злиття світлових миготінь, Гц (праве око)	початок	30	$39,38 \pm 0,60$	30	$39,22 \pm 0,64$	$> 0,05$
	кінець	30	$38,86 \pm 0,75$	30	$41,60 \pm 0,50$	$< 0,01$
	$p(t)_{п-к}$	$> 0,05$		$< 0,01$		
Критична частота злиття світлових миготінь, Гц (ліве око)	початок	30	$39,46 \pm 0,78$	30	$39,24 \pm 0,70$	$> 0,05$
	кінець	30	$39,38 \pm 0,75$	30	$41,83 \pm 0,57$	$< 0,05$
	$p(t)_{п-к}$	$> 0,05$		$< 0,01$		
Критична частота злиття світлових миготінь, Гц (загалом)	початок	30	$39,39 \pm 0,64$	30	$39,21 \pm 0,63$	$> 0,05$
	кінець	30	$39,12 \pm 0,73$	30	$41,70 \pm 0,52$	$< 0,01$
	$p(t)_{п-к}$	$> 0,05$		$< 0,01$		

го змісту, в другому. Як і в попередньому випадку на початку часу спостережень між досліджуваними студентами яких-небудь достовірних розбіжностей не спостерігалось ($p(t)_{гк-гв} > 0,05$), натомість, наприкінці його і серед дівчат ($p(t)_{гк-гв} < 0,01$), і серед юнаків ($p(t)_{гк-гв} < 0,05$) мали місце суттєві статистично-значущі відмінності.

У разі здійснення гігієнічної оцінки показників, які відзначали показники критичної частоти злиття світлових миготінь окремо для лівого ока, потрібно було відзначити, що їх значення у дівчат групи контролю зростали з $36,28 \pm 0,38$ до $36,33 \pm 0,48$ Гц ($p(t)_{п-к} > 0,05$), у юнаків групи контролю – зменшувались з $39,46 \pm 0,78$ до $39,38 \pm 0,75$ Гц ($p(t)_{п-к} > 0,05$), водночас у представників групи втручання реєструвались статистично-значущі зміни в динаміці часу проведення досліджень, що відзначались збільшенням їх величин відповідно з $37,09 \pm 0,43$ до $38,43 \pm 0,43$ Гц ($p(t)_{п-к} < 0,05$) та з $39,24 \pm 0,70$ до $41,83 \pm 0,57$ Гц ($p(t)_{п-к} < 0,01$). Як і в двох попередніх випадках на початку періоду спостережень між досліджуваними студентами яких-небудь достовірних відмінностей не спостерігалось ($p(t)_{гк-гв} > 0,05$), натомість, наприкінці його і серед дівчат ($p(t)_{гк-гв} < 0,01$), і серед юнаків ($p(t)_{гк-гв} < 0,05$) мали місце суттєві статистично-значущі розбіжності.

Розроблений та запроваджений підхід справляв і вельми виражений позитивний вплив на характеристики стійкості і переключення уваги, які відзначали особливості ступеня ефективності праці, виявляючи здатність студентів ефективно виконувати поставлені перед ними навчально- і професійно-значущі завдання в ході виконання повсякденної діяльності (табл. 2). Серед дівчат, які відносились до групи контролю, їх значення зростали з $32,89 \pm 0,78$ до $33,80 \pm 0,69$ с ($p(t)_{п-к} > 0,05$), серед юнаків, які відносились до групи контролю, – зменшувались з $37,28 \pm 1,32$ до $35,48 \pm 1,02$ с ($p(t)_{п-к} > 0,05$), разом з тим, серед дівчат, які належали до групи втручання, – суттєво зменшувались з $32,74 \pm 0,78$ до $29,88 \pm 0,56$ с ($p(t)_{п-к} < 0,01$), серед юнаків, які належали до групи втручання, – також суттєво зменшувались з $39,07 \pm 1,22$ до $31,13 \pm 0,37$ с ($p(t)_{п-к} < 0,001$).

На початку часу досліджень жодних статистично-значущих відмінностей між студентами,

які відносились до груп порівняння, не реєструвалось ($p(t)_{гк-гв} > 0,05$), водночас, наприкінці його і серед дівчат ($p(t)_{гк-гв} < 0,001$), і серед юнаків ($p(t)_{гк-гв} < 0,001$) спостерігались статистично-значущі відмінності.

Висновки та пропозиції. 1. Одержані в ході проведених наукових досліджень результати і, зокрема, дані гігієнічної оцінки особливостей змін з боку показників зорової сенсорної системи та розумової працездатності студентів-стоматологів переконливо засвідчують той факт, що комплекс заходів щодо оптимізації професійного навчання, психогігієнічної корекції перебігу професійної адаптації і запобігання виникненню несприятливих змін у психофізіологічному стані організму студентів є важливою складовою сучасних здоров'язберігаючих технологій та суттєвим чинником формування здорового способу життя сучасної студентської молоді.

2. В умовах застосування запропонованого комплексу, основними етапами практичної реалізації якого є такі етапи, як етап раціональної організації добової діяльності, етап професійно-прикладної фізичної підготовки, етап психофізіологічної реабілітації, а також етап психогігієнічної корекції, реєструються позитивно-значущі зміни з боку критеріальних показників зорової сенсорної системи, передусім, показників, які відображують особливості характеристик критичної частоти злиття світлових миготінь.

3. Використання комплексу заходів щодо оптимізації професійного навчання, психогігієнічної корекції перебігу професійної адаптації і запобігання виникненню змін у психофізіологічному стані організму студентів забезпечує появу позитивних зрушень з боку показників розумової працездатності передусім, характеристик ефективності праці, яка виконується.

4. Ураховуючи вищенаведене, як перспективи проведення подальших досліджень потрібно відзначити розроблення комплексних критеріїв оцінки ступеня ефективності програм корекційного, реабілітаційного або оздоровчого змісту, що розроблятимуться і впроваджуватимуться, та спрямовані на здійснення психогігієнічної корекції і психофізіологічної реабілітації студентської молоді, що здобуває певний фах.

Таблиця 2

Показники розвитку характеристик розумової працездатності студентів стоматологічного факультету, що відносились до груп порівняння ($M \pm m$; n; p)

Показники розумової працездатності	Час досліджень	Групи порівняння				$p(t)_{гк-гв}$
		Група контролю		Група втручання		
		n	$M \pm m$	n	$M \pm m$	
Д і в ч а т а						
Ефективність праці, с	початок	30	$32,89 \pm 0,78$	30	$32,74 \pm 0,78$	$> 0,05$
	кінець	30	$33,80 \pm 0,69$	30	$29,88 \pm 0,56$	$< 0,001$
	$p(t)_{п-к}$	$> 0,05$	$< 0,01$			
Ю н а к и						
Ефективність праці, с	початок	30	$37,28 \pm 1,32$	30	$39,07 \pm 1,22$	$> 0,05$
	кінець	30	$35,48 \pm 1,02$	30	$31,13 \pm 0,37$	$< 0,001$
	$p(t)_{п-к}$	$> 0,05$	$< 0,001$			

Список литературы:

1. Бодров В. А. Психология профессиональной пригодности / В. А. Бодров. – М.: ПЕРСЭ, 2001. – 511 с.
2. Бодров В. А. Психология профессиональной деятельности. Теоретические и прикладные проблемы / В. А. Бодров. – М.: Изд-во «Институт психологии РАН». – 2006. – 623 с.
3. Кабачков В. А. Профессиональная направленность физического воспитания в ПТУ / В. А. Кабачков, С. А. Полевский. – М.: Высшая школа, 1991. – 222 с.
4. Казин Э. М. Влияние психофизиологического потенциала на адаптацию к учебной деятельности / Э. М. Казин, В. И. Иванов, Н. А. Литвинова // Физиология человека. – 2002. – Т. 28, № 3. – С. 23-29.
5. Кальниш В. В. Современные направления совершенствования профессионального психофизиологического отбора (обзор литературы) / В. В. Кальниш, А. И. Ена // Журнал АМН України. – 2004. – Т. 10, № 2. – С. 368-384.
6. Кальниш В. В. К вопросу об определении понятий работоспособность и трудоспособность / В. В. Кальниш // Український журнал з проблем медицини праці. – 2009. – № 1(17). – С. 12-22.
7. Капцов В. А. Труд и здоровье медицинских работников как проблема медицины труда / В. А. Капцов // Мед. помощь. – 1996. – № 2. – С. 15-17.
8. Кундиев Ю. И., Нагорная А. М. Профессиональное здоровье в Украине. Эпидемиологический анализ. – К.: Авиценна, 2007. – 396 с.
9. Максименко С. Д. Діагностика рівня професійної підготовки лікаря / С. Д. Максименко, В. Є. Мілерян // Проблеми підготовки медичних та фармацевтичних кадрів в Україні. – К.; Дніпропетровськ, 2001. – С. 509-510.
10. Майдіков Ю. Л. Комп'ютерна психофізіологічна діагностика у професійній орієнтації / Ю. Л. Майдіков, С. І. Корсун // Фізіологічний журнал. – 2002. – Т. 48, № 2. – С. 124.
11. Польша Н. С. Актуальні проблеми психогієни дітей і підлітків: шляхи та перспективи їх вирішення (огляд літератури і власних досліджень) / Н. С. Польша, І. В. Сергета // Журнал НАМН України. – 2012. – Т. 18, № 2. – С. 223-236.
12. Сергета І. В. Організація вільного часу та здоров'я школярів / І. В. Сергета, В. Г. Бардов. – Вінниця: РВВ ВАТ «Віноблдрукарня», 1997. – 292 с.
13. Сердюк А. М. Психогієна дітей і підлітків, стражданих хронічними соматичними захворюваннями / А. М. Сердюк, Н. С. Польша, І. В. Сергета. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 336 с.
14. Сухарев А. Г. Технологія соціально-гігієнічного моніторингу дитячого і підліткового віку / А. Г. Сухарев // Гігієна і санітарія. – 2002. – № 4. – С. 64-67.
15. Сухарев А. Г., Ігнатова Л. Ф. Методологія вивчення освітнього середовища і здоров'я учасників / А. Г. Сухарев, Л. Ф. Ігнатова // Гігієна дітей і підлітків: історія і сучасність (проблеми і шляхи вирішення). – М.: Научный центр здоровья детей РАМН, 2009. – С. 438.
16. Ярулліна Л. Р. Ціннісні орієнтації студентів недержавних вищих навчальних закладів / Л. Р. Ярулліна // Прикладна психологія і психоаналіз. – 2002. – № 5/6. – С. 140-144.
17. Petterson I. L. Perceived relevance of psychological work site interventions for improved quality of health care work environment / I. L. Petterson, B. Arnetz // Vard Nord Utveckl Forsk. – 1997. – № 17(1). – P. 4-10.

Панчук А.Е.

Винницкий национальный медицинский университет имени Н.И. Пирогова

ГИГИЕНИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ОСОБЕННОСТЕЙ ИЗМЕНЕНИЙ СО СТОРОНЫ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЗРИТЕЛЬНОЙ СЕНСОРНОЙ СИСТЕМЫ И УМСТВЕННОЙ РАБОТОСПОСОБНОСТИ СТУДЕНТОВ-СТОМАТОЛОГОВ В УСЛОВИЯХ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МЕРОПРИЯТИЙ, НАПРАВЛЕННЫХ НА ОПТИМИЗАЦИЮ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ

Аннотация

В статье приведены данные гигиенической оценки особенностей изменений со стороны показателей зрительной сенсорной системы и умственной работоспособности студентов-стоматологов в условиях использования мероприятий, направленных на оптимизацию профессионального обучения, психогигиенической коррекции течения профессиональной адаптации и профилактики возникновения неблагоприятных изменений в психофизиологическом состоянии их организма. Полученные результаты убедительно свидетельствуют о том, что разработанный комплекс мероприятий является важной составляющей современных здоровьесберегающих технологий. В условиях применения предложенного комплекса, основными этапами практической реализации которого являются этапы рациональной организации суточной деятельности, профессионально-прикладной физической подготовки, психофизиологической реабилитации, а также психогигиенической коррекции, регистрируются положительные изменения со стороны критериальных показателей зрительной сенсорной системы, прежде всего показателей, отражающих особенности характеристик критической частоты слияния световых мельканий. Использование комплекса мероприятий, направленных на оптимизацию профессионального обучения, психогигиенической коррекции течения профессиональной адаптации и профилактики возникновения изменений в психофизиологическом состоянии организма студентов, обуславливало появление положительных изменений со стороны показателей умственной работоспособности и, прежде всего, со стороны показателей эффективности выполняемой работы. Учитывая вышеизложенное, в качестве перспектив проведения дальнейших исследований необходимо отметить разработку комплексных критериев оценки степени эффективности разрабатываемых и внедряемых программ коррекционного, реабилитационного либо оздоровительного содержания, направленных на осуществление психогигиенической коррекции и психофизиологической реабилитации.

Ключевые слова: студенты, стоматологический факультет зрительная сенсорная система, умственная работоспособность, мероприятия, направленные на оптимизацию профессионального обучения, гигиеническая оценка.

Panchuk O.Y.

Vinnitsya National Medical University named after N.I. Pirogov

HYGIENICSL ASSESSMENT OF FEATURES CHANGES BY VISUAL SENSOR SYSTEM AND MENTAL CAPACITY OF STUDENTS DENTISTS IN THE USE OF MEASURES TO OPTIMIZE VOCATIONAL TRAINING

Summary

This article presents data hygienic assessment of features changes by visual sensor system and mental capacity of students dentists in the use of measures to optimize vocational training, psychohygienic correction of professional adaptation and prevention of adverse change in the physiological state of their organism. The results clearly demonstrate the fact that on-proposed package of measures is an important part of modern health promotion technologies. In terms of use a complex, the main stages of the practical implementation of which is stages rational organization of daily activities, professionally applied physical training, psychophysiological rehabilitation and psychohygienic corection, recorded positive and meaningful changes in the criterion indicator visual sensory system, especially indicators performance features critical fusion frequency of light flashes. The use of measures to optimize vocational training, psychohygienic correction of professional adaptation and prevention of adverse change in the physiological state of their organism of students ensured the emergence of positive changes from indices of mental capacity, performance characteristics work in progress. Given the above, as prospects for further research to note the development of complex criteria for evaluating the efficiency of programs, correctional, rehabilitation or wellness content and implemented the use of measures to optimize vocational training, psychohygienic correction and psychophysiological rehabilitation.

Keywords: students, dental faculty, visual sensory system, mental capacity, measures to optimize vocational training, hygienic assessment.